

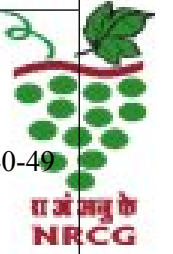
भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र

या आठवड्यातील हवामान अंदाज

गुरुवार (11/06/2026) – बुधवार (17/06/2026)

स्थान	तापमान (°C)		पावसाची शक्यता	ढगांचे आच्छादन	वाऱ्याचा वेग (किमी/तास) किमान-कमाल	सापेक्ष आर्द्रता %
	किमान	कमाल				
नाशिक	23-24	33-36	नाशिक, ओझर, कळवण, पिंपळगाव बसवंत, दिंडोरी, पालखेड- रवि - रिमझिम पाऊस. लोणी, वणी- गुरु, शुक्र, शनि, रवि, बुध- रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	27-35	36-42
पुणे	23-25	33-34	पुणे, फुरसुंगी, लोणी काळभोर, उरुळी कोवना, पाटेघर, रावत, नारायणगाव, गुरु, शनि, रिमझिम पाऊस. इंदापूर, गुरु, शुक्र, शनि, रवि, मंगळ, बुध- रिमझिम पाऊस. बारामती - गुरु, शुक्र, - रिमझिम पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	23-26	40-49
सोलापूर	22-23	32-33	सोलापूर- गुरु, शुक्र, शनि, रवि- रिमझिम पाऊस. बार्शी, वैराग, औसा, नान्नज - शुक्र, शनि - रिमझिम ते हलका पाऊस. तुळजापूर - गुरु, शुक्र, शनि, रवि, बुध - रिमझिम पाऊस. लातूर- शुक्र, शनि, रवि - रिमझिम ते जोरदार पाऊस. पंढरपूर- गुरु, शुक्र, शनि, रवि, बुध- रिमझिम पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	25-31	46-54
सांगली	23-24	33-34	मिरज, सांगली- शनि - रिमझिम पाऊस. शिरगुप्पी - शुक्र - रिमझिम पाऊस. कवठा- शुक्र, शनि, मंगळ, बुध - रिमझिम पाऊस. शेटफळ, वाळवा- शुक्र, शनि - रिमझिम ते हलका पाऊस. खानापूर विटा- गुरु, शुक्र,	स्वच्छ ते ढगाळ	26-33	38-48

			शनि रवि, सोम, बुध- रिमझिम पाऊस. पळशी, पलूस-गुरु- बुध- पाऊस नाही			
विजय पुरा	23-24	32-35	चडचन, तिकोटा, तेलसांग, विजयपुरा - गुरु, शुक्र, शनि, रवि - रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	23-37	34-50
हैदराबाद	23-25	32-35	हैदराबाद, मेडचल- गुरु, शुक्र, शनि रवि, मंगळ, बुध- रिमझिम पाऊस. झहिराबाद- गुरु, शुक्र, शनि बुध- रिमझिम ते हलका पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	13-24	43-60
सातारा	22-23	32-33	खटाव, सातारा- गुरु, शुक्र, शनि रवि- रिमझिम पाऊस फलटण- गुरु, शुक्र- रिमझिम पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	25-31	46-54
अहमदनगर	23-24	35-37	अहमदनगर, श्रीगोंदा- गुरु, शनि- रिमझिम ते हलका पाऊस. अकोले- रवि- रिमझिम पाऊस. जामखेड- गुरु, शुक्र, शनि रवि, सोम, बुध- रिमझिम पाऊस. कर्जत- गुरु, शुक्र, शनि रवि, मंगळ, बुध- रिमझिम पाऊस. कोपरगाव, राहाता, संगमनेर- गुरु- बुध- पाऊस नाही.	स्वच्छ ते ढगाळ	18-36	27-35
जालना	24-25	38-40	जालना, अंबड, घनसावंगी- गुरु, शनि - रिमझिम पाऊस. मंठा - शुक्र, शनि- रिमझिम पाऊस. जाफ्राबाद - गुरु, शुक्र, शनि रवि, मंगळ, बुध- रिमझिम पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	14-28	23-30
बुलडाणा	23-24	36-39	बुलडाणा- गुरु-बुध- पाऊस नाही द.राजा, सिंदखेड राजा, चिखली-गुरु, शनि- रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	18-37	27-30
कोल्हापूर	23-24	31-32	कागल, करवीर, गगन-बावडा- गुरु, शुक्र, शनि रवि- रिमझिम पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	23-28	47-60
बंगळूर श्यामीण	20-21	26-28	अनकल, दोड्डाबल्लापूर, बेंगळूरु-पूर्व, बेंगळूरु-उत्तर, बेंगळूरु- गुरु, शुक्र, शनि, रवि, सोम, मंगळ, बुध- रिमझिम ते जोरदार पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	16-20	61-70

भारतीय कृषि
ICAR-National

श्री सशोधन केंद्र, पुणे
Grapes, Pune

बेलागा वी	21- 23	28- 30	बेळगावी, गोंगाक- गुरु, शुक्र, शनि, रवि, सोम, मंगळ – रिमझिम पाऊस. चिकोडी- शुक्र- रिमझिम पाऊस अथनी- शनि- रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	16-24	54-74
बिदर	23- 27	33- 37	बसवकल्याण, हुमानाबाद- शुक्र, शनि, रवि- रिमझिम ते जोरदार पाऊस बिदर- गुरु, शुक्र, शनि, बुध- रिमझिम पाऊस.	स्वच्छ ते ढगाळ	10-18	34-50
बागल कोट	23- 24	32- 35	बागलकोट, हुंगुंड, जमखंडी, मुधोळ- गुरु, शुक्र, शनि, रवि-रिमझिम पाऊस	स्वच्छ ते ढगाळ	21-37	34-50

टीप: वरील हवामान माहिती खालील संकेतस्थळांवर दिलेल्या हवामान अंदाजाचा सारांश आहे

https://www.wunderground.com/?cm_ven=cgi

<https://imdagrmet.gov.in/weatherdata/BlockWindow.php>

<https://www.timeanddate.com/weather/india>

भाकअनुप-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र अचूकतेचा दावा करत नाही.

भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे
ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune

पाणी व्यवस्थापन

अपेक्षित पॅन बाष्पीभवन: 7 – 9.0 मिमी

शिफारस केलेले सिंचन प्रमाण:

1. अनेक भागात रिमझिम ते हलका पाऊस पडण्याची शक्यता आहे. जर माती वाप्सा (क्षेत्र क्षमता) स्थितीत असेल तर द्राक्षबागेला पाणी देऊ नये.
2. बंधारे ओले ठेवण्यासाठी मलचिंगमचा सराव करावा. यामुळे बांधाच्या पृष्ठभागावरील ओलाव्याचे बाष्पीभवन झाल्यामुळे रुट झोनमध्ये तयार होणारी क्षारता कमी होईल.
3. सूक्ष्म घड निर्मिती च्या अवस्थेत, अंकुर वाढ नियंत्रित करण्यासाठी सिंचन पाणी 3500 ते 5000 लिटर / एकर / दिवस असावे.

4. सुक्ष्म घड निर्मिती च्या अवस्थेसाठी, ताण देणे आवश्यक आहे. चिकणमातीत मातीत पाणी धरून ठेवण्याची क्षमता जास्त असल्याने, कृपया लक्षात घ्या की ताण लवकर लादला जाणे आवश्यक आहे अन्यथा फलनक्षमतेवर परिणाम होईल.
5. केन परियक्वता अवस्था: पृष्ठभागावर ठिबकद्वारे @ 3500 ते 5000 L/एकर प्रतिदिन पाणी द्यावे.
6. पावसाळ्यात पाऊस पडल्यास, बांधावरील पालापाचोळा काढून टाका आणि पावसाचे पाणी जमिनीत गुरु द्यावे. यामुळे रुटझोनमध्ये जमा झालेले क्षार बाहेर पडतील. अशा प्रकारे काढलेला पालापाचोळा जमिनीत मिसळून जमिनीची सच्छिद्रता वाढवता येते.

माती आणि पोषक व्यवस्थापन :

सुक्ष्म घड निर्मिती अवस्था:

1. माती परीक्षण मूल्यांवर आधारित, जमिनीत फॉस्फोरसची कमतरता असल्यास 20 - 25 किलो / एकर फॉस्फोरिक ऍसिड किंवा 150 किलो / एकर एसएसपी वापरावा. चुनखडीयुक्त जमिनीत फॉस्फोरिक ऍसिड वापरणे इष्ट आहे. जोपर्यंत माती आणि पेटीओल चाचण्या कमी फॉस्फोरसची उपलब्धता दर्शवत नाहीत तोपर्यंत फॉस्फोरिक ऍसिड देऊ नये.
2. नायट्रोजन असलेले कोणतेही पाण्यात विरघळणारे खत घालू नये.
3. 45 दिवसांनंतर, वेलीतील पोषक घटक जाणून घेण्यासाठी पेटीओल चाचणी करावी. अंकुराच्या पायथ्यापासून 5 व्या पानापासून पेटीओल्स काढले गेलेल्या पानांची मोजणी करून गोळा केले जावे.
4. मॅग्नेशियम सल्फेट 15 किलो /एकर 45 ते 55 दिवसांनंतर च्या कमीत कमी 2 भागामध्ये वापरा.
5. चुनखडीयुक्त जमिनीत, मॅग्नेशियम सल्फेट आणि पोटॅशियम सल्फेट 3 ग्रॅम / एल 45 ते 55 डीएपी दरम्यान फक्त एकदा फवारणी करावी.

6. सिंचनाच्या पाण्यात 100 पीपीएम वेक्षा जास्त सोडियम असल्यास पाने काळे होण्याच्या लक्षणांवर बारीक लक्ष ठेवावे.

7. पान कुरळे होण्याची शक्यता असल्यास, पानांचे मार्जिन तपासावे, जर थोडे ते जास्त पिवळे असल्यास पोटॅशियमची कमतरता होण्याची शक्यता असते. अशावेळी सल्फेट ऑफ पोटॅश ची 3 ग्रॅम / लिटर ची पर्णासंबंधी फवारणी करावी आणि त्यानंतर 2 ते 3 भागामध्ये 20-25 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश /एकर फवारणी करावी.

8. जंबो, नानासाहेब पर्यल इत्यादी रंगीत जातींमध्ये पोटॅशियमची कमतरता असल्यास पानांचे कुरळेपणा आणि पानांच्या मार्जिनचे लालसर/कांस्थीकरण दिसून येते. अशावेळी सल्फेट ऑफ पोटॅश ची 3 ग्रॅम / लिटर ची पर्णासंबंधी फवारणी करावी आणि त्यानंतर 2 ते 3 भागामध्ये 20-25 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश /एकर फवारणी करावी.

9. जर हवामानाच्या अंदाजानुसार चांगल्या पावसाचा अंदाज असेल, तर पावसाच्या आगमनापूर्वी, छतच्या आकारानुसार SOP @ 4-5g/L ची पर्णासंबंधी फवारणी करा.

भारतीय
ICAR

नानासाहेब
NRCG

केन परिपक्वता अवस्था

1. सध्याच्या पावसानंतर, कॅनोपी नुसार सल्फेट ऑफ पोटॅश 4-5 ग्रॅम / ली ची फवारणी करावी.

2. पोटॅशियमचा वापर केन परिपक्वतेच्या अवस्थेपासून आवश्यक आहे. अंदाजे या अवस्थेत 64 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश (विद्राव्य दर्जाचे) द्यावे. पोटॅशियमचे लीचिंग नुकसान कमी करण्यासाठी किमान पोटॅशियमच्या डोसचे पाच डोसमध्ये विभाजन करावे. या आठवड्यात 15 किलो सल्फेट ऑफ पोटॅश दोन-तीन स्प्लिटमध्ये द्यावे. चुनखडीयुक्त जमिनीत, या वाढीच्या अवस्थेत एकदा सल्फेट ऑफ पोटॅश (4 ग्रॅम / ली) द्यावे.

3. मॅग्नेशियम सल्फेट 15 किलो/एकर दोन भागांमध्ये वापरावे. छाटणीनंतर 60-75 दिवसांच्या दरम्यान द्यावा. चुनखडीयुक्त जमिनीत, या वाढीच्या अवस्थेत मॅग्नेशियम सल्फेट (3 ग्रॅम / ली) द्यावे.
4. चुनखडीयुक्त मातीत जेथे लोहाची तीव्र कमतरता दिसून येते, 3 दिवसांच्या अंतराने 2-3 ग्रॅम / ली फेरस सल्फेटची दोन ते तीन वेळा फवारणी करावी आणि त्यानंतर ठिबकद्वारे 15-20 किलो/एकर फेरस सल्फेट वापरावा. फर्टिगेशन डोस प्रत्येकी 5 किलोच्या किमान 3 डोसमध्ये विभागला पाहिजे.
5. चुनखडीयुक्त जमिनीचे प्रभावी व्यवस्थापन करण्यासाठी, दर आठवड्याला ठिबकद्वारे 5 किलो/एकर विद्राव्य मंथक टाकावे. तसेच मॅग्नेशियम सल्फेट आणि पोटॅशियम सल्फेट 3 ग्रॅम / एल फक्त एकदाच फवारणी करावी.
6. पावसामुळे आणि प्रतिबंधात्मक नियंत्रणासाठी बोर्डेक्स किंवा तांब्याच्या फवारण्या दिल्यास, कृष्णा सीडलेस इत्यादी रंगीत जातींमध्ये पाने लाल होण्याची शक्यता असते. कोणताही विशिष्ट नमुना नसतो. हे तांब्याच्या विषारीपणामुळे असू शकते. अशावेळी तांबे फवारणी करावी.

III. कॅनोपी व्यवस्थापन

द्राक्षबागेतील सध्याच्या वाढीच्या अवस्थेनुसार आणि हवामानाच्या परिस्थितीनुसार खालील अवस्थेतील करावयाच्या उपाययोजना.

अ) जुनी द्राक्ष बाग:

१. काही द्राक्ष उत्पादक भागांमध्ये झालेल्या अलीकडील पावसामुळे तापमानात घट झाली आहे आणि द्राक्ष बागेत सापेक्ष आर्द्रता वाढली आहे.
२. वाढलेली आर्द्रता उशिरा छाटणी केलेल्या द्राक्ष बागांमध्ये एकसमान आणि लवकर डोळे फुटण्यास मदत करेल.

३. उशिरा कापणी केलेल्या द्राक्ष बागांमध्ये हायड्रोजन सायनामाइड चा २०-२५ मिली/लिटर पाणी ह्या प्रमाणात वापर करू शकतो.

४ . शूट थिनिंग ही एप्रिल छटणीनंतर केली जाणारी एक महत्वाची कॅनोपी व्यवस्थापन पद्धत आहे, जी द्राक्ष वेलींच्या अतिवाढ नियंत्रित करण्यासाठी आवश्यक आहे. हे काम फुटे १०-३० सेमी लांब झाल्यावर करावे, ज्यामुळे ते सोपे आणि प्रभावी होते. योग्य शूट थिनिंगमुळे द्राक्ष वेलींच्या क्षेत्रात ०.५ ते ०.७ शूट्स प्रति चौरस फूट इतकी आदर्श घनता राखली जाते. यामुळे सूर्यप्रकाश व हवा खेळती राहते आणि रोगांचा प्रादुर्भाव लक्षणीयरीत्या कमी होतो.

५. अनेक द्राक्ष बागांमध्ये कळी फुटण्यास उशीर किंवा अजिबात फुटत नसल्याचे दिसत आहे.

उपाय: युरिया @ १.० किलो/एकर दराने ३ ते ४ वेळा (एक दिवस आड) घालावा., संख्याकाळी ०.३० ते ०.५०

गॅम/लिटर पाण्यात मिसळून स्प्रे करावा. जास्त प्रमाणात स्प्रे केल्यास नवीन पाने करपू शकतात.

ब) नवी द्राक्ष बाग: भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे

१. मुख्य खोड विकसित करताना स्टॉप आणि ग्री पद्धत अवलंबावी. १०-११ पानांच्या अवस्थेत असलेल्या

मुख्य शूट ७-८ पानांच्या टप्प्यावर पिचिंग (Pinching) करावे.

२. नवीन वाढीवरील बाजूच्या शूट ३-४ पानांच्या अवस्थेत पिचिंग करावे आणि मुख्य वरच्या शूट पुढील कॉर्डनसाठी बांधावे.

कॉर्डन विकसित करताना देखील स्टॉप आणि ग्री पद्धत वापरावी.

३. कॉर्डन वायरवर वळलेल्या शूट सुमारे ७-८ नोड्सवर पिचिंग करावे. बाजूचे शूट ३-४ नोड्सवर पिच करावे.

यामुळे त्याच हंगामात कॉर्डनची लांबी वाढते आणि पहिल्या वर्षीच प्रति वेल आवश्यक इतक्या काड्या तयार होतात.

४. फळ मुकुल विभेदनासाठी ६ बीए @ १० ppm आणि युरासिल @ २५ ppm ची फवारणी करणे आवश्यक आहे

क) खूंट रोप / रुटस्टॉक व्यवस्थापन :

जानेवारी-फेब्रुवारी दरम्यान शेतात लावलेली खुंट रोप / रुटस्टॉक आतापर्यंत मुळांच्या विकासामुळे स्थिरावली असण्याची शक्यता असते. शेतात खुंट रोपे स्थिरावणे याचा अर्थ केवळ जमिनीत मुळांचा विकास होणे असा नसून, जमिनीच्या वर फुटीचा देखील विकास होणे असा आहे. शेतातील संतुलित खुंट रोपांमध्ये मूळ आणि फूट यांचे गुणोत्तर योग्य असणे आवश्यक आहे. हा विकास साधण्यासाठी योग्य सिंचन आणि अन्नद्रव्य व्यवस्थापनात प्रामुख्याने नत्र आणि स्फुरद युक्त खतांच्या ग्रेडचा वापर करणे गरजेचे आहे. ज्या बागांमध्ये सिंचनाच्या पाण्याची कमतरता आहे, तिथे आच्छादनाचा (मल्टिप्लिंग) वापर करावा. तसेच, बाष्पीभवनाद्वारे होणारा पाण्याचा अपव्यय टाळण्यासाठी, सिंचन प्रामुख्याने पहाटे किंवा सायंकाळी उशिरा करणे अधिक फायदेशीर ठरते.

IV. रोग व्यवस्थापन

खरड छोटणी नंतरचे माऊस-सु दिवस	भारतीय कृषी संशोधन परिषद-राष्ट्रीय द्राक्ष संशोधन केंद्र, पुणे रोगांचा धोका ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune				गंजमुळे NRCG
	केवडा	भुरी	बुरशीजन्यकरपा	इतर	
62	नाही	नाही	कमीत कमी	जिवाणू करपा- नाही. तांबेरा - नाही	

केवडा रोगाचा प्रतिबंधात्मक उपाय म्हणून बोडों मिश्रणाची फवारणी करावी. ज्या भागात मान्सूनपूर्व पाऊस झाला आहे, तिथे बुरशीजन्यकरपा रोगाच्या नियंत्रणासाठी 'थिओफिनेट मिथाइल' किंवा 'कार्बेन्डाझिम' 9 ग्रॅम प्रति लिटर प्रमाणे वापर करावा. पाऊस सुरु होताच 'ट्रायकोडर्मा'चा वापर ठिबक सिंचनद्वारे करण्यास सुरुवात करावी. या टप्प्यावर आंतरप्रवाही बुरशीनाशकांची आवश्यकता नाही.

V. कीड आणि त्याचे व्यवस्थापन

• स्ट्रोमॅटियम बार्बेटम (*Stromatium barbatum*) या खोडकिडीचे प्रौढ कीटक जून महिन्याच्या पहिल्या पंधरवड्यात बाहेर पडू लागतात. खोडकिडीच्या प्रौढ कीटकांच्या बाहेर पडण्याच्या सुरुवातीच्या काळावर लक्ष ठेवण्यासाठी प्रकाश सापळे लावणे उपयुक्त ठरेल. हे प्रकाश सापळे दररोज संध्याकाळी ७:०० ते १०:०० या वेळेत ३ तास चालवा आणि गोळा केलेल्या कीटकांना कीटकनाशक मिसळलेल्या पाण्यात टाकून नष्ट करा. कडुलिंबाचे तेल किंवा कडुलिंबाच्या बियांच्या मराचा अर्क लावल्याने किंवा द्राक्षबागेत कडुलिंबाची पाने लटकवल्याने स्ट्रोमॅटियम बार्बेटमच्या प्रौढ कीटकांना दूर ठेवता येते. मुख्य खोड आणि वेलींच्या टोकांवरील सैल साल स्ट्रोमॅटियम बार्बेटमसाठी लपण्याची जागा बनते, ही सैल साल काढून टाकल्यास द्राक्षबागेत अंडी घालण्याचे प्रमाण कमी होईल. ही कीड प्रामुख्याने मृत लाकडावर उपजीविका करणारी असल्याने, जुन्या व उत्पादन न देणाऱ्या बागा काढून टाकून नवीन लागवड करणे ही व्यवस्थापनाची सर्वोत्तम पद्धत आहे. जर बाग ७ वर्षांपेक्षा कमी वयाची असेल, तर मुख्य खोड आणि

कॉर्डन्सचे पुनरुज्जीवन (rejuvenation) केले जाऊ शकते.

• चाकर भुंगेरे हे पांढऱ्या अळ्यांचे प्रौढ कीटक आहेत. मे-जून महिन्यांत चांगला पाऊस पडल्यानंतर ते बाहेर पडू लागतात. ते रात्रीच्या वेळी सक्रिय असतात आणि दिवसा लपून राहतात. मिलन झाल्यावर एक मादी जमिनीत सुमारे ५० अंडी घालते आणि तिथेच ते मुळांवर जमतात. तथापि, द्राक्षांच्या मुळांचे त्यांच्या अळ्यांमुळे होणारे नुकसान ही मोठी समस्या नाही. प्रौढ कीटक पाने खाऊन मोठे नुकसान करतात. बहुतेकदा द्राक्षबागेच्या सीमेवरील द्राक्षांच्या झाडांना याचा फटका बसतो. भुंगेऱ्यांना मारण्यासाठी रात्री प्रति लिटर पाण्यात ०.५ मिली या प्रमाणात लॅम्डा सायहॅल्लोथ्रिन ४.९ सीएसची फवारणी करणे प्रभावी ठरते.

• इमिडाक्लोप्रिड 17.8 एसएलची 0.4 मिली प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी केल्यास नवीन वाढीवरील पिठ्या ठेकून नियंत्रणात आणण्यास मदत होईल.

- थ्रिप्स किंवा अळ्यांचे प्रादुर्भाव झाल्यास, फिप्रोनिल 80 डब्ल्यूजी @ 0.0625 ग्रॅम प्रति लिटर किंवा इमामेक्टिन बेंझोएट 5 एसजी @ 0.22 ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करणे प्रभावी ठरते. अळींचे नियंत्रण करण्यासाठी द्राक्षाच्या बागांच्या बाहेर प्रकाश सापळे बसवा.
- दुसऱ्यांदा खुडणी केल्यानंतर थ्रिप्सचे नियंत्रण करण्यासाठी अतिरिक्त वाढ काढून टाका.
- माइट्सचा प्रादुर्भाव दिसू शकतो, त्यामुळे द्राक्षबागांचे काळजीपूर्वक निरीक्षण करा. माइट्सचा प्रादुर्भाव आढळल्यास, सल्फर ८० डब्ल्यूडीजी १.५-२.० ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून देणे प्रभावी ठरते.
- 'स्केल इन्सेक्ट' (खवले कीड) चे नियंत्रण करण्यासाठी, बाधित द्राक्ष वेळींवेरील सैल झालेली साल काढून टाका आणि स्केल कीटक हाताने खरवडून काढा. त्यानंतर, बाधित वेळींचे मुख्य खोड आणि कॉर्डन्स (फांद्या) 'इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एसएल' (०.४ मिली प्रति लिटर पाणी) आणि 'मेटारायझियम अॅनिसोप्लिन' (३ मिली प्रति लिटर पाणी) यांच्या मिश्रणाने धुवून काढा.

ICAR-National Research Centre for Grapes, Pune

